

Osnovni sud u Podgorici donio je 12. marta 2007. presudu po tužbi majke, supruge i sestre pok. **Muhameda Pilavdžića** (1960.), mašinskog inženjera iz Sarajeva, koga su službenici crnogorske policije protivzakonito uhapsili u Herceg-Novom i izručili pripadnicima vojske bosanskih Srba u BiH 27. maja 1992. godine. Od tada do decembra 2006. godine, kada su posmrtni ostaci Muhameda Pilavdžića pronađeni, njegova porodica nije imala nikakvih saznanja o njegovoj sudbini.

Sudija **Snežana Mitrović** utvrdila je presudom da je Muhamed Pilavdžić neosnovano lišen slobode i izručen u BiH, te da je uslijed toga nastupila njegova smrt za koju je objektivno odgovorna tužena RCG. Majci i supruzi dosuđena je naknada nematerijalne štete zbog duševnih bolova zbog smrti bliskog lica u iznosu od po 25.000 eura. Tužbeni zahtjev Muhamedove setre **Edise Šahat** odbijen je kao neosnovan, zbog toga što zajednica života između nje i brata navodno nije postojala jer su živjeli svako u svom braku u različitim mjestima u BiH.

Sud je odbio tužbene zahtjeve svih tužilja zbog pretrpljenog straha i zbog duševnih bolova zbog povrede ljudskog prava na zabranu nečovječnog i ponižavajućeg postupanja koje tužilje trpe od državnih organa Crne Gore već petnaest godina. Odbijeni su i tužbeni zahtjevi supruge i majke za naknadu materijalne štete zbog izgubljenog izdržavanja, odnosno materijalne pomoći od strane pok. Muhameda Pilavdžića.

Iako je sud utvrdio odgovornost države za smrt Muhameda Pilavdžića, razočarani smo što je i u ovoj presudi korišten isti obrazac kao i u gotovo svim prethodnim presudama i nijesu uvažene patnje koje porodica Muhameda Pilavdžića, kao i porodice drugih nestalih godinama trpe zbog nezakonitog postupanja države u vidu neobavještanja o sudbini lica za koju su sami odgovorni i nesprovođenja istrage, a što je naglasila i *Amnesty International* u izvještaju "Crna Gora: pravo na obeštećenje i reparacije porodica nestalih lica", od 21. decembra 2006.¹ koji je dostavljen i sudiji u ovom predmetu. Državni organi nikada nijesu ni pokušali da otkriju što se Muhamedu Pilavdžiću dogodilo pošto su ga protivzakonito izručili njemu neprijateljskoj vojsci, niti su sproveli istragu i kaznili izvršioce zločina, niti su se ikada obratili porodici pozivom da učestvuje u istrazi, niti pružili pomoć u pronalaženju posmrtnih ostataka, a pogotovo nijesu pružili bilo kakvo pristojno obavještenje ili izvinjenje. Naglašavamo da državni tužilac koji zastupa državu, odnosno Vladu RCG u svim ovim postupcima za naknadu štete, u potpunosti osporava navode iz tužbi, drugim rječima, osporava da se taj ratni zločin ikada dogodio, osporava svjedočenja članova porodica i njihove zahtjeve za naknadu štete po svim osnovima.

Osnovni sud u Podgorici je ponovo cinično i netačno saopštenje MUP-a iz Odgovora na poslaničko pitanje da "MUP-u nakon primopredaje ovih lica nije poznata njihova sudbina iz osnovnog razloga što je na području te Republike došlo do građanskog rata koji je uslovio potpuni prekid policijske saradnje i nemogućnost informisanja o sudbini predatih lica" proglasio odgovarajućim opravdanjem za to što tužilje od 26. maja 1992. do dana ekshumacije Muhameda Pilavdžića u decembru 2006. nijesu znale ništa o njegovoj sudbini. Možda je suvišno podsjećati da je SRJ, odnosno RCG uvijek bila u odličnim odnosima sa Republikom Srpskom, te da u tom smislu nije bilo prepreke za nadležni

¹ <http://web.amnesty.org/library/Index/ENGEUR660012006?open&of=ENG-2EU>

organi Crne Gore da od 1992. do 2007. godine pribave informacije o sudbini lica koja su tamo izručili, umjesto što su ignorisali zahtjeve i njihovih očajnih porodica i međunarodnih organizacija.

Evropski sud za ljudska prava je patnje porodica nestalih Kiprana zbog ovakvog postupanja državnih organa Turske prepoznao kao “agoniju” i kvalifikovao kao povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima zbog nečovječnog i ponižavajućeg postupanja. O ovoj i drugim presudama i Evropskog suda i drugih međunarodnih pravnih tijela obavješten je i Osnovni sud u Podgorici, koji uporno izbjegava primjenu međunarodnog prava koje su i Vlada i Skupština zakonitim izjavama prihvatile da nastave da primjenjuju i u nezavisnoj Crnoj Gori.

I ova presuda u ovom smislu doprinosi ponižavajućem tretmanu porodice Muhameda Pilavdžića, kao i drugih porodica nestalih žrtava ovog ratnog zločina, čije dugogodišnje patnje i nepravdu s kojom godinama žive Sud ne prepoznaje, ohrabrujući na taj način ravnodušno i samozadovoljno ponašanje nadležnih državnih organa, koji do današnjeg dana nijesu našli za shodno da se pristojno obrate porodicama onih koje su izručili u smrt.

Ako i Viši sud u Podgorici ne bude imao razumjevanja za specifičnost patnji porodica prinudno nestalih lica uslijed kontinuirane povrede ljudskog prava na zabranu nečovječnog i ponižavajućeg postupanja, uspjećemo s ovim zahtjevom pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu, kada Crna Gora bude primljena u Savjet Evrope. Međutim, smatramo poražavajućom činjenicu da međunarodni sud treba da nauči Crnu Goru da je porodice žrtava ratnog zločina sve ove godine izložila posebnom vidu nepravde i patnje ponižavajućim i nečovječnim postupanjem.